

M&O beleid Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers

31-03-2021 / HVR / MMV / MM

1. Inleiding

Op 17 maart 2020 kondigde het kabinet het steunpakket voor ondernemers aan om ondernemers bestaanszekerheid te bieden tijdens de coronacrisis. De Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) is onderdeel van dit pakket. De Tozo biedt inkomensondersteuning en een bedrijfslening voor liquiditeitsproblemen aan zelfstandig ondernemers. Het streven van de Gemeente Renkum was om 10 dagen later te beginnen met het innemen van aanvragen. Ondernemers is gevraagd om alleen gebruik te maken van de regeling als dit echt nodig was om misbruik van publieke middelen en onnodige druk op de uitvoering te voorkomen. Het Ministerie van SZW, VNG en Divosa verzorgen gezamenlijk de regeling en de handreiking voor de uitvoering voor gemeenten.

Er is geïnvesteerd in de opzet van de Tozo en de richtlijnen vanuit VNG, Divosa en het Ministerie van SZW zijn gevolgd. Hiermee is het streven een zorgvuldige controle aan de voorkant zodat er een minder intensieve controle aan de achterkant nodig is. Meer informatie hierover is uitgewerkt onder punt twee, het proces bij de aanvraag van de Tozo. Vervolgens wordt ingegaan op de controles op misbruik en oneigenlijk gebruik en het sanctiebeleid.

1.1 Voorwaarden van de Tozo regeling

De kaders voor de controles zijn de fundamentele, belangrijke en formele rechtmatigheidseisen van de Tozo.

1.2 Doelstelling

De controle van de rechtmatigheid, nadat de Tozo is toegekend.

2. Proces bij de aanvraag Tozo regeling

In eerste instantie wilde de gemeente Renkum wachten met het verstrekken van aanvraagformulieren. Dit in afwachting van een nadere uitwerking en richtlijnen van de tijdelijke regeling door de VNG, Divosa en het ministerie van SZW. Echter is er toch besloten om wel een aanvraagformulier op te stellen en hierbij gegevens uit te vragen, zoals kopie legitimatiebewijs, inschrijving KvK, informatie over de huishoudsamenstelling, inkomsten uit onderneming, het vooruitzicht de komende maanden, voorlopige aanslag 2019, bewijsstukken overige inkomsten, eventueel een jaarrekening en kopie bankafschrift laatste maand. Bij een bedrijfskapitaal werd nog een aanvullend bewijsstuk opgevraagd over de doorlopende verplichtingen. Alle ondernemers die belde naar het klantcontactcentrum of de frontoffice van het Sociaal Team werden direct doorverwezen naar de vak afdeling. Er is intern een team samengesteld met medewerkers, bestaande uit consultants Werk en Inkomen. Zij beantwoordde de vragen en zorgde ervoor dat de ondernemer een papieren aanvraagformulier ontving. De eerste versie van dit formulier is in gebruik genomen op 26 maart 2020 en is aangepast volgens het modelaanvraagformulier Tozo die op 1 april 2020 is gepubliceerd. Dit formulier is op 1 april 2020 ook als PDF bestand op de website van de gemeente Renkum geplaatst. Deze is gebruikt tot het moment dat het proces digitaal is ingeregeld op 4 mei 2020, waarbij de ondernemer met DigiD inlogt en aanvraagt. Pas vanaf het digitale proces zijn alle onderdelen waarbij de ondernemer moet verklaren volledig opgenomen.

Vanaf 27 maart 2020 konden de ondernemers een aanvraag indienen. Bij binnenkomst van de aanvraag is er gecontroleerd of de aanvraag compleet is naar aanleiding van een checklist die is opgesteld. Deze checklist bestaat uit het controleren van bewijsstukken en de gestelde voorwaarden. Indien er gegevens ontbraken, dan werd er eerst gebeld naar de ondernemer om alsnog gegevens aan te leveren en als de ondernemer niet in actie kwam na 2 werkdagen, werd er een hersteltermijn per post verzonden. Hierin werd nogmaals 5 werkdagen de tijd gegeven.

Bij een complete aanvraag werd er direct een voorschot verstrekt voor 2 maanden. Eventuele verrekening van inkomsten en/of correctie vond achteraf plaats met de uitkering over de derde maand. De reden hiervoor is ruimte creëren voor de inhoudelijke beoordeling en de ondernemer rust bieden doordat hij/zij kan voorzien in het levensonderhoud.

Voor het inregelen van het proces van het moment van aanvragen tot beslissen is er gebruik gemaakt van de documenten die beschikbaar zijn gesteld op de website www.vng.nl. In dit proces is er gewerkt met verklaringen die de ondernemer moet beantwoorden met verplichte velden en met het verplicht uploaden van de bewijsstukken zoals een kopie van een legitimatiebewijs. Er heeft vanaf Tozo 1 door middel van een interne instructie ook een controle plaatsgevonden in Suwinet. Echter wordt er pas vanaf Tozo 3 een registratie gemaakt van deze controle in de rapportage. Indien nodig is er telefonisch contact opgenomen met de ondernemer voor aanvullende informatie. In de rapportage is er gewerkt met een beslisboom. De voorwaarden zijn opgesomd en hierop moet er met ja/nee worden beantwoord. Daarnaast is er ook aandacht geschonken aan de legitimatie, gezin en woonsituatie en het inkomen.

3. Inrichting controle op misbruik en oneigenlijk gebruik Tozo

Er worden verschillende controles uitgevoerd om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan. In onderdeel 3.1 is uitgewerkt hoe wordt gehandeld naar aanleiding van signalen vanuit het Inlichtingenbureau. Daarnaast wordt er informatie gegeven over de aanvullende controles, te weten de steekproefcontroles van de kwaliteitsmedewerkers en de intern controleur.

3.1 Signalen vanuit het Inlichtingenbureau (IB signalen)

Er is sprake van een bestandskoppeling met het Inlichtingenbureau. De uitkeringsadministratie levert de benodigde gegevens van de inwoners met een Tozo uitkering aan. Vanuit het Inlichtingenbureau ontvangt de uitkeringsadministratie een overzicht met de signalen.

Vervolgens voert de handhaver een screening uit op het lijstwerk en brengt een eerste prioritering aan. In totaal zijn er 589 dossiers voor Tozo 1 en 2. Voor de periode maart 2020 tot en met september 2020 heeft de screening van handhaving geleid tot 241 dossiers waarvan nader onderzocht moet worden of de verstrekking rechtmatig is. De signalen waar de handhaver prioriteit aan geeft zijn signalen op het gebied van:

- **Aangifte inkomstenbelasting (zelfstandige aftrek) en studiefinanciering**
In het kader van het urencriterium.
- **Overige inkomsten**
Zodat gecontroleerd kan worden of witte inkomsten zijn doorgegeven en gekort.
- **Meerdere KvK inschrijvingen**
Controle of dit reeds bekend is en of er inkomsten worden gegenereerd.
- **Soort rechtsvorm**
Mogelijk is er sprake van een DGA-loon in het geval van een B.V.
- **Verandering in de woon- en leefsituatie**
In verband met de hoogte van de norm.
- **Verhuizingen gedurende de looptijd van de Tozo uitkering**
Controle of de uitkering bijvoorbeeld wel beëindigd is.
- **Detentie**
- **Inkomsten van de partner (Tozo 2)**
Loondienst, alimentatie en andere uitkeringen, controle of er een NOW-regeling is aangevraagd.

De handhaver levert het aangepaste lijstwerk aan bij de Procesbegeleider Tozo waarna een onderzoeker opvolging geeft aan de signalen. De onderzoeker geeft prioriteit aan de signalen op het gebied van witte inkomsten, inkomsten van partner, het urencriterium en meerdere KvK inschrijvingen. Deze onderzoeker is specifiek ingehuurd voor de afhandeling van IB signalen voor de Tozo regeling.

Voordat er een werkproces wordt gestart worden eerst Suite voor Sociaal Domein (voorgaande rapportages), Suwi-net en Burgerzaken geraadpleegd. Dit voorkomt dat er onnodig werkprocessen worden aangemaakt. Indien signalen verder onderzoek behoeven wordt er een werkproces aangemaakt. Voor alle dossiers die nader onderzocht worden is telefonisch contact met de inwoner onderdeel van het onderzoek. De onderzoeker beoordeelt niet alleen het IB signaal maar beoordeelt het gehele dossier en controleert of er wordt voldaan aan alle rechtmatigheidseisen. De bevindingen worden uitgewerkt in een rapport. Indien er naar aanleiding van het onderzoek een wijziging is ten aanzien van het recht op de Tozo uitkering dan wordt dit vastgelegd in een beschikking. De onderzoeker houdt een overzicht bij met de IB signalen die zijn afgehandeld.

Verder controleren de consultants bij een nieuwe aanvraag op de aanwezigheid van een signaalonderzoek. De uitkomsten van het signaalonderzoek worden meegenomen in de beoordeling van de aanvraag.

De Gemeente Renkum heeft een tweetal toezichthouders/handhavers in dienst. Deze kunnen, als de consultant of onderzoeker hier noodzaak toe ziet, gedurende het onderzoek geraadpleegd worden om mee te kijken naar een dossier en de consultant verder op weg te helpen in het onderzoek. In de praktijk hebben de handhavers de afgelopen periode enkele keren tezamen met de consultant een inwoner gesproken voor nader onderzoek naar de rechtmatigheid van de verstrekking van de Tozo uitkering.

3.2 Kwaliteitscontrole

De kwaliteitsmedewerkers voeren elk kwartaal controles uit aan de hand van een normenset van Kwaliteit in Control (KIC). Vijf procent van de afgehandelde Tozo dossiers worden gecontroleerd. De eerste controle, over het tweede kwartaal van 2020, is in augustus afgerond. De resultaten worden besproken met consultants om geconstateerde fouten in de toekomst te voorkomen. Tevens worden er waar nodig herstelacties uitgevoerd. Aan de hand van de bevindingen worden werkinstructies aangepast en dit heeft geleid tot verbeteringen in de werkwijze. Zo waren er in het tweede kwartaal van 2020 nog 14 dossiers met opmerkingen terwijl er in het derde kwartaal nog maar één dossier was met een opmerking.

3.3 Interne controle

In het kader van de interne controle wordt een selectie van de Tozo dossiers gecontroleerd op alle rechtmatigheidseisen. Dit gebeurt aan de hand van de normenset. Tozo in KIC. Op voorhand is er afstemming geweest met de accountant over de steekproefgrootte en is de normenset voorgelegd en akkoord bevonden. De resultaten van de controle worden uitgewerkt in de rapportage interne controle sociaal domein over boekjaar 2020. Incidentele fouten worden gecommuniceerd met de projectleider Tozo zodat er op dossierniveau hersteld kan worden. Indien de (structurele) bevindingen hier aanleiding toe geven wordt er een plan gemaakt om waar nodig herstelacties uit te voeren.

4. Sanctiebeleid

In de toekenningsbeschikking wordt de inlichtingenverplichting toegelicht. Tevens wordt er een wijzigingsformulier meegestuurd met de beschikking. Door de informatie op het wijzigingsformulier is het voor de inwoner inzichtelijk welke wijzigingen moeten worden doorgegeven. De inwoner wordt er op het aanvraagformulier op gewezen dat het verlenen van onjuiste informatie kan leiden tot terugvordering, het opleggen van een boete dan wel strafrechtelijke vervolging. Als blijkt dat de inwoner de inlichtingenplicht heeft geschonden vindt er een boetebeoordeling plaats.